

Stan badań nad językiem, literaturą i kulturą jidysz: przeгляд tematyki prac niepublikowanych

W polskich instytucjach naukowych każdego roku powstaje wiele prac na temat języka, literatury i kultury jidysz, które z różnych przyczyn nie są publikowane, a wiedza o ich istnieniu nie wychodzi poza mury macierzystego ośrodka. Większość instytucji prowadzi wprawdzie wykazy powstałych rozpraw, te jednak w większości zawężają się jedynie do spisów prac pisanych na stopień lub tytuł naukowy. Jednocześnie nie wszystkie jednostki prezentują swe wykazy w formie ogólnodostępnej (np. na stronach internetowych macierzystych ośrodków); wiele z nich dołączonych jest do zbiorów bibliotecznych i dostępnych wyłącznie na miejscu, w postaci katalogów kartkowych. Nadto wielu, nawet jeśli istnieją, nie udostępnia się osobom z zewnątrz. Taki stan rzeczy, jak również fakt, iż nie istnieje ogólna baza obejmująca wykaz powstających i istniejących już prac z dziedziny języka, literatury i kultury żydowskiej, do której dostęp mieliby wszyscy zainteresowani wspomnianą problematyką, stanowił punkt wyjścia do przygotowania niniejszego zestawienia. Ma ono bowiem na celu zgromadzenie informacji na temat niepublikowanych rozpraw poświęconych wyżej określonej tematyce oraz zainicjowanie utworzenia jednego, wspólnego i ogólnie dostępnego drogą internetową wykazu, w którym zamieszczane będą wszystkie stosowne informacje.

W zestawieniu wzięto pod uwagę prace odnoszące się do kultury wyrażającej się w języku jidysz, przy czym uwzględniono zarówno rozprawy napisane w oparciu o źródła oryginalne, jak i opracowania bazujące na tekstach tłumaczonych z języków żydowskich.

* * *

Gromadzenie informacji na temat niepublikowanych prac z dziedziny kultury, literatury i języka jidysz odbywało się na dwa sposoby. Po pierwsze poprzez kontakt z przedstawicielami (studentami, doktorantami, pracownikami) poszczególnych ośrodków naukowych, po drugie poprzez przeszukiwanie internetowych wykazów prac przygotowanych na stopień lub tytuł naukowy w polskich instytucjach naukowych. Przy czym trzeba zaznaczyć, że to drugie źródło – zwłaszcza w odniesieniu do prac licencjackich i magisterskich – nie zawsze było w pełni kompletne: większość wykazów zawiera bowiem wyłącznie imię i nazwisko autora pracy oraz jej tytuł, pomijając dane promotora czy rok obrony.

Do przygotowania niniejszego zestawienia posłużyły informacje pochodzące

z następujących placówek naukowych: Uniwersytetu Jagiellońskiego (UJ), Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (KUL), Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ), Uniwersytetu im. Marii Curii-Skłodowskiej (UMCS), Uniwersytetu Warszawskiego (UW), Uniwersytetu Wrocławskiego (Wr) oraz Żydowskiego Instytutu Historycznego (ŻIH). Oczywiście jest to, iż wciąż powstają nowe prace, ponadto wiele informacji na temat już istniejących rozpraw mogło jeszcze nie dotrzeć do autorki zestawienia. Z tej przyczyny praca ta nie rości sobie pretensji do wyczerpania tematu. Jednocześnie autorka zwraca się z gorącą prośbą do czytelników tego tekstu, by przekazywać jej wszelkie dane, które przyczyniłyby się do wzbogacenia prezentowanego wykazu. Informacje należy kierować na adres podany w nagłówku tego opracowania.

Przejdźmy jednak do meritum. Wśród niepublikowanych prace możemy wyróżnić kilka grup:

- prace pisane na stopień lub tytuł naukowy (prace licencjackie, magisterskie, doktorskie i habilitacyjne),
- niepublikowane materiały pokonferencyjne (referaty wygłoszone przy okazji konferencji, seminariów czy sesji naukowych),
- opracowania i analizy literackie, krytyczne, historyczne bądź historyczno-literackie,
- przekłady,
- zbiory materiałów źródłowych,
- materiały pomocnicze do nauki języka jidysz,
- prace monograficzne podsumowujące badania prowadzone w ramach różnorodnych projektów.

Jednocześnie większość spośród prezentowanych prac łączy w sobie wyżej wymienione elementy np. przekład i analizę literacką. Ponadto wiele z nich to prace, które właśnie są na ukończeniu. Tym samym prezentacja obejmuje nie tylko prace już istniejące, ale i prace przygotowywane, a więc będące w trakcie realizacji. Zamieszczono je w niniejszym wykazie, by zasygnalizować fakt ich powstawania, o czym szersze grono dowie się dopiero po ich opublikowaniu. Nadto niniejsze zestawienie obejmuje również informacje o projektach realizowanych w wybranych ośrodkach akademickich.

Kilka słów należy poświęcić również wyjaśnieniu układu prezentowanych poniżej prac – przy jego sporządzaniu nie wprowadzono kryterium rangi, a prace uszeregowano chronologicznie, według tematyki, jakiej są poświęcone. Jeśli w danym zbiorze znalazły się informacje o projektach w trakcie realizacji, zamieszczono je na końcu, zamykając tym samym daną podgrupę.

Wstępny przegląd niepublikowanych prac na temat języka, literatury i kultury jidysz:

Literatura piękna

I. Twórczość klasyków

1. Maria Głodek, *Paralele: literatura polska – literatura żydowska na przykładzie wybranych utworów Icchaka Lejbusza Pereca*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Stanisława Frybesa na UW, Warszawa 1991.
2. Łucja Wilk, *Role genderowe w utworach nowelistycznych I. L. Pereca*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr Joanny Lisek, Studium Kultury i Języków Żydowskich UWr, Wrocław 2008.
3. W przygotowaniu rozprawa doktorska Agaty Kroh, poświęcona obrazowi społeczności nieżydowskiej w hebrajsko- i jidyszjęzycznej twórczości Mendelego Mojcher Sforim. Promotor: dr hab. Leszek Hońdo, Katedra Judaistyki UJ. Planowana obrona – 2011 rok.

II. Literatura piękna do 1939 roku

1. Dariusz Tłoczyk, *Obraz Żydów w powieści polskiej a obraz Polski i Polaków w powieści żydowskiej XIX i XX wieku*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Stanisława Frybesa na UW, Warszawa 1986.
2. Danuta Jarosińska, *Postaci kobiece w powieściach Isaaka Bashevisa Singera*, praca magisterska przygotowana pod opieką prof. dr. hab. Jerzego Woronczaka na UWr, Wrocław 1998.
3. Patrycja Ligas, *"Księga raju" Icyka Mangera a folklor jidyszowy*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Woronczaka na UWr, Wrocław 1998 (zbiory ŻIH).
4. Anna Olszewska, *Obyczaje i zwyczaje ludu żydowskiego na podstawie dzieł Reginy Lilientalowej*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Woronczaka na UWr, Wrocław 1998.
5. Agnieszka Żółkiewska, *"Księga raju" Icyka Mangera przez pryzmat humoru żydowskiego*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Woronczaka na UWr, Wrocław 1998.
6. Katarzyna Gradkowska, *Rodzina żydowska w sagach rodzinnych Izaaka Bashevisa Singera*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr. Andrzeja K. Link-Lenczowskiego, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2001.
7. Małgorzata Kroczyk, *Świat Żydów polskich Icchoka Bashevisa Singera*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr. Andrzeja K. Link-Lenczowskiego, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2001.

8. Katarzyna Kalisz, *Literacki portret kobiety w powieści Hinde Ester Kreitman „Debora”*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2003.
9. Anna Rutkowski, *Być kobietą, Żydówką, poetką... Problem tożsamości w twórczości wybranych dwudziestowiecznych poetek żydowskich*, praca seminaryjna przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2004/05. Autorka wykorzystała w pracy teksty Racheli Korn, Małki Hafec-Tusman, Anny Margolin i Miriam Ulinower.
10. Aleksandra Skoczylas, *Judasz – czy wszystko już zostało powiedziane? (na podstawie Męża z Nazaretu Szolema Asza)* – praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2005.
11. Inga Bażanowska, *Jezus Żyd w oczach Żydów, czyli postać Jezusa w żydowskiej myśli religijno-filozoficznej, literaturze i sztuce*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2006 (w pracy wykorzystano m.in. utwory Szolema Asza oraz Uriego Cwi Grinberga).
12. Anna Gulińska, *Literackie ujęcie przestrzeni sztuki jako przestrzeni życia żydowskiego w przedwojennej Polsce*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Leszka Hońdo, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2007.
13. Alicja Piechowicz, *Problem tożsamości żydowskiej w wybranych utworach Izaaka Baszewisa Singera*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. Andrzeja K. Link-Lenczowskiego, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2007.
14. Anna Kulpa, *Pieśni kobiece. Wybrane aspekty przedwojennej twórczości Miriam Ulinower, Kadii Mołodowskiej, Racheli Korn i Hadasy Rubin* – praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. Andrzeja K. Link-Lenczowskiego (Katedra Judaistyki UJ), Kraków 2008.
15. Marek Tuszewicki, *Mani Lejb. Życie i twórczość* - praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2008.
16. dr Alina Molisak (Instytut Literatury Polskiej UW) przygotowuje pracę habilitacyjną pod roboczym tytułem *Literackie portrety miast – żydowski Berlin / żydowska Warszawa*, w której wykorzystuje fragmenty literatury jidysz opisujące Berlin i Warszawę w pierwszej połowie XX wieku (m.in. prace Szolema Asza, Dowida Bergelsona, Icchoka Baszewisa Singera, Zusmana Segalowicza i Meira Vinera).
17. dr Joanna Lisek i Karolina Szymaniak, *Kobiece poezja jidysz od początku dwudziestego wieku do Zagłady* – projekt realizowany przez Studium Kultury i Języków Żydowskich UW, którego celem jest przedstawienie sylwetek i twórczości żydowskich poetek. W przygotowaniu antologia poezji kobiecej.

III. Literatura czasów Zagłady

1. Julia Makosz, *Pieśń czasu Zagłady* – praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr. Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2003. Kontynuacja w postaci przygotowywanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Łukasza Trzcńskiego rozprawy doktorskiej *Pieśni żydowskie okresu Holokaustu*, Wydział Filozoficzny UJ.

2. Małgorzata Kozieł (Zaremba), *Jeszaja Szpigiel i jego proza z łódzkiego getta*, praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. dr. hab. Grzegorza Gazdy w Instytucie Teorii Literatury, Teatru i Sztuk Audiowizualnych UŁ, Łódź 2006. Fragmenty pracy ukazały się drukiem:

- *Nauka pomogła nam przetrwać. Żydowskie tradycje edukacyjne: Litzmannstadt getto 1940-1944*, teksty: Małgorzata Kozieł i in., red. katalogu: Joanna Podolska, Łódź 2007.
- Małgorzata Kozieł, *Środowisko literackie w getcie łódzkim*, [w:] *Pamięć Shoah. Kulturowe reprezentacje i praktyki upamiętniania*, red. Tomasz Majewski, Anna Zeidler-Janiszewska, Łódź 2009.

IV. Literatura dla dzieci i młodzieży

1. Katarzyna Pabis, *Literatura dla dzieci i młodzieży żydowskiej*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Leszka Hońdo, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2004.

Literatura piękna – przekłady

1. Marek Tuszewicki – student z Katedry Judaistyki UJ – pracuje nad przekładem Cu Pojln Abrahama Suckewera.

2. Małgorzata Zaremba przygotowuje wydanie zbioru utworów Jeszaji Szpigla (obecnie projekt w zawieszeniu). Dotychczas wydrukowane zostały następujące fragmenty twórczości Szpigla w przekładzie Małgorzaty Zaremby:

- *Królestwo getto*, „Tygiel Kultury” 2008, nr 7-8,
- *Śmierć Anny Jakowlewny Tiomkiny*, „Midrasz” lipiec/sierpień 2006, nr 111/112.

Krytyka literacka

1. Karolina Szymaniak, *Krytyka literacka jako instytucja nowoczesnej kultury jidysz. Próba opisu dyskursu* – rozprawa doktorska przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Eugenii Prokop-Janiec, Wydział Polonistyki UJ. Planowana obrona – 2010.

Język jidysz

1. Beniamin Nadel, *Językoznawstwo historyczne w języku jidysz* (spuścizna – zbiory ŻIH).
2. Tadeusz Józef Michalski, *Podręcznik i Słownik języka jidysz* (spuścizna – zbiory ŻIH).
3. Anna Jakimyszyn, *Mini słownik tematyczny polsko-jidysz* – praca w przygotowaniu (w druku 2010).

Prasa żydowska

1. Srul Arenzon, *Prasa żydowska w języku hebrajskim, żydowskim i polskim w Królestwie, krajach zabranych i Rosji w drugiej połowie XIX wieku* – praca magisterska sprzed 1939 roku, promotor: prof. dr hab. Majer Bałaban (zbiory ŻIH).
2. Anna Kunc, *Zawartość literacka „Naszego Głosu” – dodatku do „Fołks-Sztyme” w latach 1957-1969*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Woronczaka na UWr, Wrocław 1990.
3. Wystawa *„Jidiszer Jiszew in Niderszlezje 1945-1950”* przygotowana przez Koło Naukowe „Sznirele Perele” przy Studium Kultury i Języków Żydowskich UWr, wykorzystująca materiały z prasy żydowskiej wydawanej po II wojnie we Wrocławiu. Wystawa była częścią większego projektu *„Od ulicy Włodkowica do Pereca – żydowska przestrzeń Wrocławia”*, polegającego na rekonstrukcji życia żydowskiego Wrocławia po wojnie z wykorzystaniem prasy żydowskiej.

Etnografia, folklor

I. Piosenki ludowe

1. Elżbieta Mosio, *Obraz życia codziennego w żydowskiej pieśni ludowej*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2003.
2. Dominika Cholewińska, *Świat żydowskiej kołysanki*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2006.
3. Anna Jeziorkowska-Polakowska, *Modele gatunkowe kołysanki w literaturze polskiej, żydowskiej i polsko-żydowskiej przełomu XIX i XX wieku* – rozprawa doktorska przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Sławomira Żurka, Pracownia Literatury Polsko-Żydowskiej KUL, Lublin 2007.
4. Anna Krankowska, *Motyw miłości w żydowskiej piosence ludowej*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2007.

II. Humor żydowski

1. Agnieszka Żółkiewska, „*A gelechter mit jaszcherkes*”. *Twórczość humorystyczna w języku jidysz w Polsce międzywojennej* – rozprawa doktorska przygotowana pod kierunkiem prof. dr hab. Moniki Adamczyk-Garbowskiej, Wydział Humanistyczny UMCS, Lublin 2006. Drukiem ukazał się fragment rozprawy:

- Agnieszka Żółkiewska, *Genealogia humoru Żydów polskich*, „Ha!art” 2007, nr 27, s. 82-87.

III. Obyczaje ludowe

1. Aleksandra Wilczura, *Etnografia żydowska w pracach Reginy Lilientalowej*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Leszka Hońdo, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2006.

2. Piotr Gracikowski przygotowuje pracę doktorską *Regina Lilientalowa. Biografia żydowskiej etnografki* pod opieką dr. hab. Marcina Wodzinskiego w Studium Kultury i Języków Żydowskich UW. Ponadto w przygotowaniu edycja dzieł zebranych Reginy Lilientalowej, która będzie uzupełniona oryginalnymi materiałami w jidysz odnalezionymi w archiwum badaczki.

Z dziejów teatru

1. Chaja Lew, *Dzieje żydowskiego teatru na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX wieku*, praca magisterska sprzed 1939 roku, promotor: prof. dr hab. Majer Bałaban (zbiory ŻIH).

2. Katarzyna Gawęł, *Towarzystwo Krakowski Teatr Żydowski w latach 1926–1939 na podstawie „Nowego Dziennika”*, praca magisterska przygotowana pod opieką doc. dr. hab. Kazimierza Nowackiego, Instytut Polonistyki UJ, Kraków 1985.

3. Danuta Gibas, *Ida Kamińska – reżyser i aktor Teatru Żydowskiego w Polsce 1946–1968. Analiza działalności artystycznej na przykładzie wybranych spektakli*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem doc. dr. hab. Kazimierza Nowackiego, Instytut Polonistyki UJ, Kraków 1991.

4. Gabriela Kramarczyk, *Teatr żydowski na ziemiach polskich*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr. Andrzeja K. Linka-Lenczowskiego, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2001.

5. Sylwia Kołton-Aziz, *Abraham Goldfaden – ojciec teatru żydowskiego*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr. Andrzeja K. Linka-Lenczowskiego, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2002.

6. Iwona Wasilewska, *Teatr żydowski w Warszawie w okresie międzywojennym*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. Andrzeja K. Linka-Lenczowskiego, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2003.

7. W przygotowaniu rozprawa doktorska Anny Nowak, *Powojenny teatr żydowski na Dolnym Śląsku*. Praca powstaje pod kierunkiem dr. hab. Marcina Wodzińskiego, w Studium Kultury i Języków Żydowskich UW. Planowana obrona – 2011 rok.

Inscenizacje teatralne

1. Ewa Leja, *"Skrzypek na dachu" – musical amerykański i jego polskie realizacje*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem doc. dr. hab. Kazimierza Nowackiego, Instytut Polonistyki UJ, Kraków 1987.

2. Anna Madeyska-Pilchowa, *„Dybuk” Sz. Anskiego – próba monografii*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem doc. dr. hab. Marty Fik, Instytut Polonistyki UJ, Kraków 1987.

3. Joanna Szostek, *Teatr idei urzeczywistnianych Jakuba Rotbauma*, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Jana Michalika, Instytut Polonistyki UJ, Kraków 2001.

4. Małgorzata Buczkowska, *Wokół „Dybuka” Szymona Anskiego w przekładzie i inscenizacji Awiszaja Hadari*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Joanny Walaszek, Instytut Polonistyki UJ, Kraków 2007.

5. Małgorzata Fus, *Międzywojenna kultura polsko-żydowska na przykładzie teatru żydowskiego w Krakowie i sztuki „Mirele Efros”. Niedościgniona idea czy fakt historyczny?* – praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Adama Kaźmierczyka, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2008.

Film

1. Marcin Uznański, *Film żydowski na ziemiach polskich*, praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Tomasza Gąsowskiego, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2001.

Historia mówiona, wspomnienia ocalałych

1. Agnieszka Ilwicka (Uniwersytet Wrocławski) współpracuje z prof. Dovidem Katzem przy zbieraniu nagrań osób ocalałych z Zagłady na terenie Litwy. To część większego projektu realizowanego przez prof. Katza w ramach ratowania historii mówionej w języku jidysz.

2. Koło Naukowe „Sznirele Perele” Studium Kultury i Języków Żydowskich Uniwersytetu Wrocławskiego przygotowuje projekt ocalania dziedzictwa kultury języka jidysz na Dolnym Śląsku, polegający na zbieraniu opowieści, piosenek, legend itp., które przywędrowały na Dolny Śląsk po II wojnie światowej wraz z ocalałymi z Zagłady.

Teksty historyczne, materiały źródłowe:

1. Anna Jakimyszyn, *Życie gminy krakowskie na podstawie jej statutu z 1595 roku i jego uzupełnień* – praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Leszka Hońdo, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2003.
2. Anna Rutkowski przygotowuje rozprawę doktorską pod roboczym tytułem *Kronika Menachema Mana Amelandera i jej rola w kształtowaniu pamięci zbiorowej Żydów aszkenazyjskich przed okresem Haskali*. Promotor: dr hab. Adam Kaźmierczyk, Katedra Judaistyki UJ. Planowana obrona – 2011 rok.

Pamiętniki:

1. Magdalena Puławska, *Perspektywa gender w pamiętnikach YIVO* – praca magisterska przygotowana pod kierunkiem dr. hab. Marcina Wodzińskiego, Studium Kultury i Języków Żydowskich UWr, Wrocław 2007.
2. Anna Rutkowski, *Glikl. Pamiętniki* – praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Edwarda Dąbrowy, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2007.

Księgi pamięci:

1. *Księga pamięci Lublina*, red. Adam Kopciowski – roboczy tytuł: *Dos buch fun Lublin* – księga pamięci Lublina.
2. Marek Tuszewicki (student z Katedry Judaistyki UJ) przygotował przekład *Pinkes Szczekociny – księgi pamięci Szczekocin*, Tel Awiw 1959. Przekład ukaże się drukiem na początku 2010 roku.

Chasydyzm:

1. Anna Ciałowicz, *Wojny chasydów arcyciekawe. Nowy Sącz – Sadogóra (1868-1869)* – praca magisterska przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Czesława Robotyckiego, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ, Kraków 2006.
2. Anna Ciałowicz przygotowuje pod kierunkiem prof. dr. hab. Moniki Adamczyk-Garbowskiej rozprawę doktorską o dworach chasydzkich (podstawę stanowią księgi pamięci).
3. Marek Tuszewicki przygotowuje pod kierunkiem dr. hab. Leszka Hońdo z Katedry Judaistyki UJ pracę magisterską pod roboczym tytułem: *Cadycy - bohaterowie literatury chasydzkiej na przykładzie dwudziestowiecznych zbiorów hagiograficznych w języku jidysz*. Planowana obrona: 2010 rok.

Z dziejów ugrupowań politycznych

1. Magdalena Kozłowska, *Stosunek Bundu wobec języka jidysz w latach 1897-1918* – praca licencjacka przygotowana pod kierunkiem dr Magdaleny Ruty, Katedra Judaistyki UJ, Kraków 2009. Na potrzeby pracy autorka przetłumaczyła:

- Rozdział *Di bundisze umlegale prese un literatur*, [w:] *Di geschichte fun Bund*, red. Gregor Aronson i in., t. I, Nowy Jork 1960, s. 258-268.
- Biogramy Władimira Kossowskiego, Abrahama Mutnika, Pawła Rozentala i Dawida Kaca, [w:] *Dojres bundistn*, red. Jacob Sholem Hertz, t. I-III, Nowy Jork 1956.
- A. Litwak (Chaim Helfand), *Wos gewen*, Wilno 1925.
- Max Weinreich, *Der Bund un di jidisze szprach*, [w:] *Finf-un-cwancik jor*, Warszawa 1922.

***

Niniejsze zestawienie pokazuje, jak wiele jest niepublikowanych, przygotowywanych i gotowych już prac poświęconych kulturze, literaturze i językowi jidysz. Jednocześnie obrazuje nam wielowątkowość omawianej problematyki. Z tej przyczyny, o czym wspomniano już na wstępie, konieczne jest stworzenie jednej wspólnej bazy obejmującej wykaz wszystkich tego typu prac przechowywanych w archiwach uniwersytetów i innych instytucji naukowych. Miejmy nadzieję, iż powstanie również forum, na którym wymieniane będą informacje o przygotowywanych rozprawach, dzięki czemu uniknie się dublowania analizowanych zagadnień.

Anna Jakimyszyn
Uniwersytet Jagielloński
anna.jakimyszyn@uj.edu.pl

[1] Tekst jest wstępnym przeglądem niepublikowanych prac powstałych w polskich instytucjach naukowych.